

Agricultural Policies in OECD Countries: Monitoring and Evaluation 2007

Summary in Turkish

OECD Ülkelerinde Tarım Politikaları: İzleme ve Değerlendirme - 2007

Türkçe Özet

- *OECD Ülkelerinde Tarım Politikaları* raporunda OECD bölgesinde tarım destekleme alanındaki son tahminlerin yanı sıra tek tek her bir ülkenin tarım politikalarının analizi sunuluyor.
- Raporda 1980'lerden bu yana OECD bölgesinde tarım alanında devlet desteği azalmakla birlikte hâlâ bu desteğin önemli boyutlarda olduğu, ancak ülkeler arasında çok büyük farklılıklar bulunduğu gösteriliyor.
- Raporda ayrıca, Avrupa'nın Ortak Tarım Politikasındaki değişiklikler ile Japonya ve Kore'deki revizyonların yanı sıra, ABD ve İsviçre'nin tarım politikasındaki gelecekte ortaya çıkması olası gelişmeler dahil olmak üzere, tarım politikasındaki en son bazı önemli gelişmeler de inceleniyor.

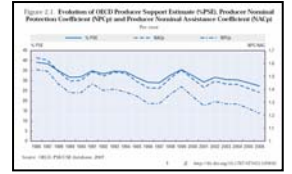
2006 yılında tarım politikaları genel olarak tarım ürünlerinde dünya fiyatlarının daha güçlü olduğu ve ABD dolarının zayıflamaya devam ettiği koşullarda uygulandı. Yerel reformlar arasında, Tek Ödeme Sistemi aracılığıyla Avrupa Birliği'nde desteğin biraz daha bağımsız hale getirilmesi yer alıyordu. Kore ve Japonya bir süre önce tarım politikasında reform önlemleri uygulamayı benimserken, ABD mevcut Çiftlik Yasası'nın yerini almak üzere yeni bir çiftlik mevzuatının önerilmesi sürecinde bulunuyor. Birçok ülke biyo-yakıt üretimini teşvik edici politikalar hazırlıyor. Doha Kalkınma Gündemi doğrultusunda devam eden görüşmelerde, geniş kapsamlı tartışmalara rağmen, şimdiye dek bir anlaşma sağlanamadı ve sonuç olarak çok taraflı ticaret politikasında durum büyük ölçüde değişmeden devam etti.

OECD bölgesindeki tahmini destek seviyesi (TÜD – Tahmini Üretici Desteği yüzdesi) brüt tarım alımları içindeki pay olarak 1986-88 döneminde alımların ortalama %38'ini oluştururken, 2004-06 döneminde bu oran %29'a düştü. 2006 yılında TÜD yüzdesi %27 olup, 2005 yılına göre yüzde olarak iki puan düşüş gösterdi. Ancak, genel olarak OECD içerisinde 1990'ların sonlarından bu yana üretici desteği seviyesinde pek az değişiklik oldu. Son dönemde, belirli ürünlerin üretimine bağlı önlemlerden belirgin bir şekilde uzaklaşarak üreticilere desteğin verilmiş şeklinde ilerleme kaydedildi. Gerçi bir hayli azalma olmasına karşın, çoğu ülkede üretici desteğinin ağırlığını yine de üretime bağlı önlemler oluşturuyor. Aynı şekilde, amaçların ve yararlanacak olanların net olarak belirlenmesine yönelik politikalar doğrultusunda ancak sınırlı bir ilerleme kaydedildi. Politikaların hedeflerinin daha iyi belirlenmesi, yerel amaçların gerçekleştirilmesinde, verimliliğin ve şeffaflığın artırılmasında bu politikaların etkinliğini artırır.

Biraz azalma olmasına karşın, yüksek seviyede destek OECD tarımının temel özelliği olmaya devam ediyor

2006 yılında OECD bölgesinde üreticilere verilen destek 268 milyar USD ya da 214 milyar EUR olarak tahmin edilip tarım alımlarının %27'sini oluşturuyordu. Tarım alımları içindeki pay olarak destekte 1986-88 dönemine göre 2004-06 döneminde azalma oldu. Araştırma, altyapı, kontrol ve muayene, pazarlama ve tanıtım gibi tarıma yönelik genel hizmetlere verilen destekle birlikte, tarım sektörüne verilen toplam destek (Tahmini Toplam Destek yüzdesi) 2004-06 döneminde OECD GSYİH'sının %1.1'ine eşdeğerdi. Bu oran %2.5 olan 1986-88 dönemi ortalamasının yarısından daha az.

[Grafik 2.1. OECD Tahmini Üretici Desteği \(TÜD yüzdesi\), Nominal Koruma Katsayısı \(NKK\) ve Nominal Yardım Katsayısı \(NYK\) evrimi](#)



Destek seviyesinde ülkeler arasında büyük farklılıklar devam ediyor

1986-88 dönemiyle karşılaştırıldığında destek azalmış olmakla birlikte, ülkeler arasında destek seviyesinde farklılıklar devam ediyor. 2004-06 döneminde üreticilere verilen destek, tarım alımları içindeki pay olarak, Yeni Zelanda'da yaklaşık %1 ve Avustralya'da %5 oldu. Bu oran ABD ve Meksika'da %14, Kanada'da %22 ve Türkiye'de ise %24 idi. Avrupa Birliği'ndeki destek seviyesi %34 olup OECD ortalamasının yüzde olarak 5 puan üzerindediydi. Bu destek, tarım alımları içindeki pay olarak, Japonya'da %55, İzlanda, Norveç, Kore ve İsviçre'de ise %60'ın üzerindediydi.

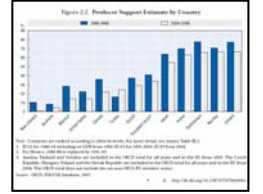
Destek seviyesinin azalma seyri ülkeler arasında eşitsiz olmaya devam ediyor

1986-88 döneminden beri, tarım alımları içindeki pay olarak üretici desteği en çok Kanada'da, 1991-93 döneminden beri Meksika'da ve Yeni Zelanda'da azaldı. Desteğin yüksek seviyede olduğu ülkeler arasında en çok azalma ise İzlanda, İsviçre ve Japonya'da gerçekleşti. GSYİH içindeki pay olarak, tarıma verilen toplam destek de tüm OECD ülkelerinde azaldı. Türkiye'deki toplam destek payının yüksek olması ise, tarım sektörünün büyük, GSYİH'nın ise görece düşük olmasının bir yansıması.

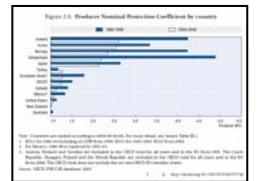
Üreticilere destek verme şeklinin değiştirilmesinde daha fazla ilerleme sağlandı

Üretim ve ticaret alanlarında en çok çarpıklıklara yol açan – çıktılara ya da değişken girdilere bağlı olan – destek biçimlerinin payı OECD bölgesinde 1986-88 döneminde %86 iken, 2004-06 döneminde %64'e düştü. Üretime bağlı desteğin (ağırlıklı sınır koruma önlemlerini yansıtan piyasa fiyatı desteği dahil) azalması da yerel üretici fiyatları ile sınır fiyatları arasındaki (üretici nominal koruma katsayısı, NKK ile ölçülen) farkta önemli bir azalışta kendini gösteriyor. 1986-88 döneminde ortalama OECD üretici fiyatları sınır fiyatlarından %51 daha yüksekti; 2004-06 dönemine dek bu fark yarıya inerek %25 oldu. Bu farktaki en büyük azalmalar İsviçre, Norveç ve İzlanda'da gerçekleşti. Ama üretici fiyatları bu ülkelerde hâlâ sınır fiyatlarının iki katından fazla olup, bu durum Japonya ve Kore için de geçerli. En çok çarpıklıklara yol açan destek biçimlerindeki azalmalara bölgenin cari alanda olup olmamasına, hayvan sayısına, kazançlara ya da gelirlere dayalı ödemelerdeki artışlar eşlik etti. Son yıllarda herhangi bir üretim gerektirmeyen ödemeler daha bir önem kazandı. Ödemelere, başta çevresel olmak üzere, çapraz uyum koşulları da artan oranda ekleniyor.

Sekil 2.2. Ülkelere göre Tahmini Üretici Desteği



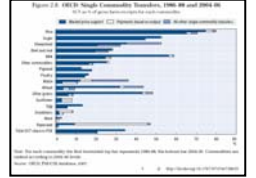
Sekil 2.6. Ülkelere göre Üretici NKK



En çok destek hâlâ belirli ürünler için veriliyor, ama üreticilere daha fazla esneklik tanıyan politikaların önemi de artıyor.

Tek ürün transferleri (TÜT) hâlâ TUD'nin en önemli bileşenini oluşturmaya devam ediyor, ancak bunların toplam üretici desteği içindeki payı 1986-88 döneminde %88 iken 2004-06 döneminde %64'e düştü. Tek bir ürüne yönelik transferlerdeki azalma ürünler arasında eşit değil. Üretici alımları içindeki TÜT payı süt, yumurta, tahıl ve yağlık tohumlarda yarıdan fazla azalmakla beraber, pirinç ve şeker gibi geleneksel olarak yüksek koruma gören diğer sektörlerde ancak küçük bir düşüş oldu (Bunlar hâlâ TÜT ve NKK yüzdesinin en yüksek olduğu ürünler.) Yıllar içerisinde desteklerde, ya bir grup ürün (veya tüm ürünler) için ödeme hakkı tanınması, ya da ödeme almak için hiçbir üretim koşulu olmaması şeklinde, belirli bir ürünün üretilmesine daha az bağlı (ve dolayısıyla TÜT dışı) bütçe ödemelerine doğru bir evrim gerçekleşti.

[Sekil 2.8. OECD: Ürünlere göre Tek Ürün Transferleri](#)



2005 ve 2006 yıllarında politika alanında bir dizi önemli değişiklik uygulamaya konuldu...

Avrupa Birliği'nde 2003 Ortak Tarım Politikası reformunun uygulanmasına 2005 yılında başlayan Tek Ödeme Sisteminin uygulamaya konması ve 2006 yılında reformun kapsamına şeker sektörünün de dahil edilmesi ile devam edildi. 2007-13 dönemi için AB ülkelerinin kendi uygulama programlarını geliştirecekleri yeni bir Kırsal Kalkınma Yönetmeliği kabul edildi. İzlanda aşamalı olarak çıktıya dayalı süt ödemeleri yerine hayvan sayısına göre ödemeler yapmaya geçiyor (2005-12). Japonya'da, Gıda, Tarım ve Kırsal Bölgeler için yeni bir temel plan oluşturuldu. Bu planın özelliklerinden biri, 2007 yılından itibaren yeni doğrudan ödemeler uygulamaya konarak üretim kararlarında üreticilere daha fazla esneklik tanınmasıydı. Kore, devlet alımlarının kaldırılması ve doğrudan ödemeler uygulamaya konması dahil, pirinç politikasında revizyonlar uygulamaya başladı. İsviçre, aşamalı olarak kotalı süt üretim sistemini terk ediyor.

... ve bazı yeni değişiklikler de düşünülüyor

ABD, 2002-07 Çiftlik Yasası'nın son yılında olup yeni Çiftlik Yasası için öneriler ele alınıyor. İsviçre'nin 2007-11 dönemi için Yeni Tarım Politikası (AP 2011) önerileri ürün fiyatlarını destekleme önlemlerinden daha da uzaklaşılacağına işaret ediyor.

Çok taraflı tarımsal ticaret görüşmelerine yeniden başlandı, ama başarılı bir sonuç çıkıp çıkmayacağı henüz belli değil

Doha Kalkınma Gündemi (DKG) ticaret görüşmeleri raunduna DTÖ gözetimi

altında devam edildi, ama bir sonuca varılamadı. İkili ve bölgesel ticaret anlaşmaları konusundaki görüşmeler arttı. Çok taraflı ticaret görüşmelerinde ilerleme sağlanması tarım politikaları alanındaki reformların daha da yol alması için ek bir teşvik oluşturacaktır.

© OECD 2007

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevi'nden ücretsiz olarak temin edilebilir

www.oecd.org/bookshop/

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü,
Haklar ve Çeviri Birimi'ne başvurunuz.

rights@oecd.org

Faks: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation Unit (PAC)

2 rue André-Pascal

75116 Paris

Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights/

